

duha koji u jednom jedinstvenom aktu zrenja ili intuicije sagledava i stvara sve što jeste. Stvaranje u pogledu na prethodno rečeno ne treba razumeti kao istinski proces, već kaže Gadamer kao vremensku shemu kojom se izlaže struktura celine sveta, u kranjem ono spoljašnje ruho celine. Dakle teološko razumevanje božanske reči nije dovoljno za razumevanje odnosa jezičnosti i razumevanja čoveka, tj. mora se dodatno istaći razlika ljudskog mišljenja spram božanskog, pri čemu Gadamer sledi Akvinskog koji ističe tri razlike ljudskog i božanskog razumevnja.

Kao prvo, po Akvinskom, ljudska reč je vremenski gledano mogućnost koja još nije odelovljena. Sam proces mišljenja počinje onoga trenutka kada iz pamćenja nešto nadire, i ovo je po Gadameru vrsta emanacije jer se ovde ništa ne gubi već se preobražava i stupa u svoje ponovljeno biće. Ono što pamećenjem nadire u um kao takvo jeste nešto nedovršeno i ne do kraja domišljeno čime započinje mišljenje ili kretanje unutar kojeg mišljenje traži dovršeni izraz. Rečju, dovršena reč obrazuje se tek u mišljenju. Reč je po Akvinskom ogledalo stvari koje stvar čini prezentnom, reč je ovde ono što u potpunosti ogleda celinu stvari, i što kao slika stvari u potpunosti za sobom ostavlja proces mišljenja koji ju je iznedrio. Dale, reč ovde stoji samostalno, nalik umetničkom delu koje odslikava nekakvu situaciju ili neku stvar, i koje time nije više vezano za ono odslikano već ono ono odslikano sada pokazuje na nov način. Ovo ostavljanje procesa mišljenja koje rađa reč kao takvo se ne može naći kod samog boga već je karakteristično samo za čovečije mišljenje i čovekovu reč.

Drugi, momenat koji Akvisnki ističe jeste da je ljudska reč za razliku od božanske uvek već nepotpuna i kao takva nije u stanju da izrazi naš duh. Međutim, ističe Gadamer, ova nepotpunost nije nepotpunost same reči već nepotpunost ljudskog duha koji uvek već misli neko biće i njime je zaokupiran i